

ИВАН ХРИСТОВ

ПОЛУОСТРОВ / ОСТРОВ СВ. ТОМА

История и археология на черноморските острови

IVAN HRISTOV

PENINSULA / ISLAND OF ST. THOMAS

History and archaeology of the Black Sea islands

© Иван Христов – автор // Ivan Hristov – autor, 2021

© издателство "Фабер", 2021

ISBN 978–619–00–1407–2

Рецензенти:

доц. д-р Преслав Пеев
Институт по океанология
„Фритъоф Нансен“ – БАН

доц. д-р Николай Марков
Национален исторически музей

Reviewers:

Assoc. Prof. Dr. Preslav Peev
Fridtjof Nansen Institute of Oceanology – BAS

Assoc. Prof. Dr. Nikolay Markov
National Museum of History

Национален исторически музей

Иван Христов Ivan Hristov

ПОЛУОСТРОВ / ОСТРОВ СВ. ТОМА

История и археология на
Черноморските острови

PENINSULA / ISLAND OF ST. THOMAS

History and archaeology of
the Black Sea islands

Издателство „Фабер“
Велико Търново, 2021

Faber publishers
Veliko Tarnovo, 2021

Карти // Maps

инж. Тотю Ангелов // eng. Totyo Angelov

Снимки // Photos

Иван Христов, Тодор Димитров // Ivan Hristov, Todor Dimitrov

Превод // Translation

Цвета Райчевска // Tsveta Raychevska

Предпечат // Prepress

Ваня Христова // Vanya Hristova

Корица // Cover

Милена Ганева // Milena Ganeva

Печат:

ФАБЕР

Велико Търново

www.faber-bg.com

Съдържание

Contents

Принос към островната археология на Западното Черноморие / <i>Преслав Пеев</i> / 7	Contribution to the island archeology of the Western Black Sea coast / <i>Preslav Peev</i> / 7
ПРЕДГОВОР / 11	FOREWORD / 11
I. Острови в Черно море. Проблеми на терминологията и проучванията / 15	I. Islands in the Black Sea. Problems of terminology and research / 15
II. История и археология на островите до Западнопонтийско крайбрежие през Античността / 49	II. History and archeological research of the islands off the West Pontic coast in the Antiquity / 49
II. 1. Остров Св. Иван през Античността / 49	II. 1. St. Ivan Island in Antiquity / 49
II. 2. Остров Св. Петър / 71	II. 2. St. Peter's Island / 71
II. 3. Старините на полуостров/остров Св. Кирик и Юлита / 91	II. 3. The antiquities on the peninsula / island of St. Cyricus and Julitta / 91
II. 4. Остров Св. Анастасия / 109	II. 4. St. Anastasia Island / 109
II. 5. Остров Змейний - светилището на Ахил / 121	II. 5. The Snake Island, the island of Achilles / 121
II. 6. Малките острови / 141	II. 6. The small islands / 141
II. 7. Изчезналите острови / 155	II. 7. The missing islands / 155
II. 8. Бъдещите острови / 175	II. 8. Future islands / 175
III. Полуостров/остров Св. Тома / 189	III. Saint Thomas Peninsula/Island / 189
III. 1. Разположение / 189	III. 1. Location / 189
III. 2. Наименование / 209	III. 2. The name / 209
III. 3. История на проучванията / 211	III. 3. History of research / 211
III. 4. Следи от времето на древните траки / 224	III. 4. Vestiges of the ancient Thracians' time / 224
III. 5. Ритуални ями от Късножелязната епоха / 237	III. 5. Late Iron Age ritual pits / 237

III. 6. Структури от Късноантичната епоха	/ 240	III. 6. Late Antiquity structures	/ 240
III. 7. Средновековен манастир или скит	/ 252	III. 7. Medieval monastery or skete	/ 252
III. 8. Проучвания на акваторията на острова	/ 281	III. 8. Surveys of the island's water area	/ 281
III. 9. Остров Св. Тома през XVIII – XX век	/ 291	III. 9. St. Thomas Island in the 18th – 20th centuries	/ 291
III. 10. Обобщение на проучванията и хипотези	/ 296	III. 10. Summary of the key points and hypotheses	/ 296
IV. Островите на границата между сушата и откритото море. Вместо заключение	/ 311	IV. Islands on the boundary between the land and the high sea. Instead of a conclusion	/ 311
ЛИТЕРАТУРА	/ 322	LITERATURE	/ 322